

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми

Освіта і наука

Захід 2.7.6.2.2. Розроблення законопроекту про розподіл видатків на вищу освіту та індикативну собівартість освітніх послуг

Строки заходу	Прогрес заходу	Статус заходу	
01.03.2023 - 31.08.2023	35%	Пропуск строків (строк завершення заходу настав, але захід не завершено)	

▪ Успіхи

Захід виконано частково. Для досягнення прозорості, ефективності та об'єктивності розподілу публічних коштів між ЗВО з урахуванням показників результативності їхньої діяльності, МОН ведеться робота над законопроектом щодо вдосконалення системи бюджетного фінансування вищої освіти та фахової передвищої освіти. Розробка цього проекту є складовою частиною у підготовці комплексу законопроектів, присвячених реформуванню системи державного замовлення, системи забезпечення державною і фінансовою підтримкою здобувачів вищої освіти.

19.10.2023 р. МОН розроблено та оприлюднено для громадського обговорення [законопроект](#) «Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки здобувачам освіти». Даний законопроект, серед іншого, передбачає, що:

- фінансування оплати послуг з навчання здобувачів вищої освіти в рамках державного, регіонального замовлення здійснюється за умови, що розмір оплати за навчання здобувачів вищої освіти за кошти фізичних або юридичних осіб визначено відповідним закладом освіти чи науковою установою з дотриманням порядку формування мінімального розміру оплати за навчання для здобуття вищої освіти на основі індикативної собівартості, затвердженого КМУ;
- фінансування розвитку ЗВО з державного бюджету, що здійснюється за окремими бюджетними програмами, розподіляється головними розпорядниками бюджетних коштів між ЗВО на конкурсних засадах у порядку, визначеному КМУ (якщо таких закладів в управлінні більше одного).

Розроблення ліцензійних умов провадження освітньої діяльності залишається за МОН в межах функції забезпечення нормативно-правового регулювання в галузі.

▪ Перешкоди та ризики

Строк виконання заходу пропущено. МОН звернулося до КМУ щодо перенесення термінів виконання другої частини заходу 2.7.6.2.2. (формульний розподіл видатків державного бюджету на вищу освіту) на рік після припинення чи скасування воєнного стану.

В Україні з 01.01.2020 р. вже було запроваджено формульний розподіл державних коштів на вищу освіту на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності. Але дію формули розподілу видатків державного бюджету на вищу освіту між ЗВО (постанова КМУ від 24.12.2019 р. № 1146) було двічі зупинено (станом на сьогодні – до 31.12.2023 р.) на підставі постанов КМУ від 11.03.2021 р. № 251 та від 27.12.2022 р. № 1441.

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми

Освіта і наука

Законопроект про виконання заходу на сьогодні не зареєстрований у ВРУ. Індикатори виконання заходу не досягнуто. Антикорупційні запобіжники наразі не запроваджено.

Чинний ЗУ «Про вищу освіту» не передбачає ні формульного розподілу бюджетного фінансування між ЗВО, ні застосування індикативної собівартості освітніх послуг, ці норми передбачені в непрофільному законі (Бюджетному кодексі України).

Затверджена [формула розподілу бюджетних коштів](#) між ЗВО не вирішує завдань щодо стимулювання закладів вищої освіти до забезпечення якісної освіти та позбавлення державного фінансування ЗВО, які не забезпечують належного рівня компетентності своїх випускників. Крім того, вказана формула не застрахована від фальсифікації ЗВО своєї звітності, що впливає на обсяг їхнього державного фінансування.

▪ Необхідні дії та рекомендації

Уряду утриматись від третього зупинення дії формули розподілу видатків державного бюджету на вищу освіту між закладами вищої освіти (постанова КМУ від 24.12.2019 р. № 1146). Відсутність будь-яких критеріїв та формульного державного фінансування ЗВО стимулює ручний режим розподілу бюджетних коштів.

МОН переглянути формулу розподілу бюджетних коштів між ЗВО таким чином, аби позбавити або звести до мінімуму бюджетні видатки на ЗВО, які цілеспрямовано набирають некомпетентних вступників та видають («продають») дипломи некомпетентним випускникам. Фінансування вищої освіти повинне здійснюватись на основі релевантних та об'єктивних даних, а також стимулювати якість, ефективність і результативність освітньої та наукової діяльності.